

VZLET

A black and white photograph of sports equipment. In the foreground, a basketball with a Nike swoosh and the text 'OUTDOOR COMPETITION' is visible. Behind it, a white cap, a sneaker, and a notebook with a pen are arranged. The background is a plain, light-colored wall.

Maturitné (ne)radovánky

Prezident či prezidentka?

Najväčší Slovák

číslo 1 ročník 21

Gymnázium Lipany

Vzlet
číslo 1
jún 2019
ročník 21

Vydavateľ:
Gymnázium Lipany
Komenského 13
082 71 Lipany

Koordinátorka:
Mgr. Alena Slebodníková

Šéfredaktorka:
Marianna Ščerbová

Do časopisu prispeli:
Viktória Fedáková, Viktória
Futejová, Kristína Genčú-
rová, Peter Hovanec,
Kristína Jurová, Jozef
Kušnír, Sebastián Lukáč,
Terézia Lukáčová, Adam
Matija, Veronika Mišenk-
ková, Adam Mochňák
Marianna Ščerbová, Slávka
Skladaná, Šimon a Matúš
Tomkovci

Grafická úprava:
Filip Šašala

Jazyková úprava:
Mgr. Dušan Kazimír, PhD.

Fotografie:
archív školy, internet

Adresa redakcie:
Časopis vzlet
Gymnázium Lipany
Komenského 13
082 71 Lipany

E-mail
casopis.vzlet@gmail.com

Úvodník

Zdravíme vás, naši verní čitatelia!

Tento školský rok už o pár dní napíše definitívne bodku za všetkými svojimi radostami, starostami, povinnosťami. Utíchne (aspoň na pár týždňov) ten otravný zvuk budíka, vaša myseľ zresetuje. Vieme, že s príchodom leta a krásneho počasia sa venujete mnohým zaujímavým aktivitám, ale určite by ste mali aspoň na pár minút vziať do rúk náš časopis. Vás, ktorí máte mlsné jazyčky, určite bude zaujímať naša stravovacia anketa. Prečítate si aj zaujímavý rozhovor so Sebastiánom Petříkom, celoslovenským víťazom SOČ. Možno sa už poznáte s Natáliou Skladanou, absolventkou nášho gymnázia (ešte minulý rok bola členkou nášho redakčného tímu), ktorá len nedávno

pokrstila svoju prvotinu. Ako a kde sa to udialo, sa dozviete práve na stránkach nášho časopisu. V tomto roku sme si pripomenuli i významné výročie M. R. Štefánika, čo takisto neušlo našej pozornosti. A nielen M. R. Štefánik sa zaujímal o hviezdy. V rade našich študentov máme hneď dve súrodenecké dvojice, ktoré zabodovali v celoslovenskej súťaži Čo vieš o hviezdach. Čo ich k tomu motivovalo sa dozviete, ak si prečítate náš Vzlet. Iste vás pobavia aj hlášky študentov a nakoniec vám ponúkame víťaznú prácu nášho spolužiaka, ktorý zabodoval v súťaži Cesty za poznaním minulosti.

Prajeme vám príjemné čítanie a veľa nových zážitkov počas letných prázdnin.

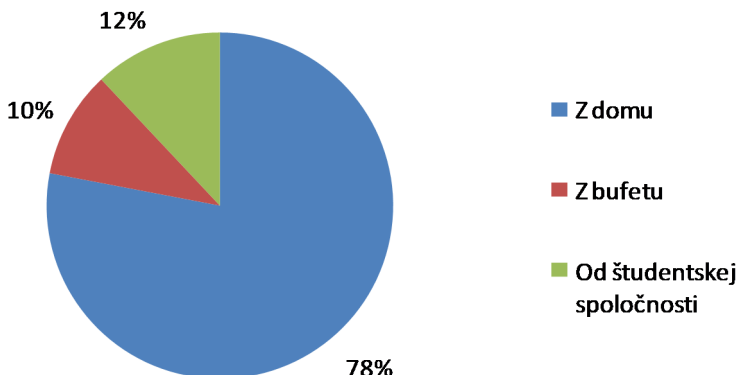
Vaša Kika

Obsah

Anketa	3
Keď ide karta	3
Čo vieš o hviezdach	4
Aj my sme hlasovali	5
Večer v duchu elegancie a zábavy	6-7
Najväčší Slováč	7
Prezident či prezidentka?	8
Voľky-nevoľky Čaputová	9
Celoslovenský víťaz SOČ je náš spolužiak	10-11
Totálny úlet	12
Recenzia	13
gyMind	14
Maturitné (ne)radovánky	15
Záhrada, ako sme ju nepoznali	16-17
Na potulkách so Sobotom	17
Hrdinovia sa nerodia iba v boji	18

Anketa

Zaujímalo nás, koľkí z vás si prinesú desiatu z domu, koľkí nakupujú v školskom bufete a koľkí podporujú študentskú spoločnosť.

Na otázku odpovedalo 100 žiakov.

Keď ide karta

Učiteľ: Sebastián, kým ty začneš pracovať, fazuľová polievka zovrie.

Učiteľ: Voda rozštiepi chlorid sodný na Cl^- a Na^+ . Voda je ako svokra, všetko rozdelí.

Učiteľ: Boh stvoril za 7 dní svet a vy chcete 7 dní na jednu vetu.

Učiteľ: Opakom umelej inteligencie je prirodzená blbosť.

Učiteľ: Je siedma hodina a čaká nás ešte ôsma. Ťažko povedať niečo pozitívne.

Učiteľ: Naša konverzácia v anglickom jazyku vyzerá asi tak, že tu rozprávame 45 minút. Ja rozprávam, vy rozprávate... ,ale každý o niečom inom.

Učiteľ: Nepočujem vás síce, ale v srdci cítim, že ste to povedali správne.

Čo vieš o hviezdach

Dňa 12. 6. 2019 sme sa zúčastnili na celoslovenskom kole vedomostnej súťaže Čo vieš o hviezdach v Krajskej hviezdárni a planetáriu Maximiliána Hella v Žiari nad Hronom. Prebojovať sme sa tam museli cez okresné a krajské kolo. Účasť v celoslovenskom kole bola pre nás sladkou čerešničkou na torte za náročnú prípravu pod vedením pána profesora Mariána Mišenčíka .

Súťaž pozostávala z niekoľkých častí. Prvá časť obsahovala príklady z oblasti súradníc vo vesmíre a hviezdnych veľkostí. Druhú časť tvoril historický test. Otázky v ňom boli extrémne náročné, vyžadujú si široký rozhľad v histórii astronómie. Témou tretej časti boli súhvezdia. Je to časť, v ktorej sa nám najviac darí. Ide o slepú mapu, takže ak tu chcete zabodovať, musíte mať nielen logické myslenie, ale takisto dobrú vizuálnu pamäť. V poslednej - ústnej časti sme pred porotou museli odpovedať na náhodne vybrané otázky.

A ako sme sa k tomu dostali? Začalo to v piatich rokoch, no vtedy to bolo skôr listovanie v knihách o planétach so snahou dozvedieť sa niečo nové.

Seriózne sme sa tomu začali venovať až na Gymnáziu v Lipanoch. Šimon s tým

začal o rok skôr, jeho úspech ma motivoval, a preto od sekundy navštevujeme astronomický krúžok spoločne. Chodíme na súťaže, ale predovšetkým sa vzdelávame a rozširujeme svoje poznatky z astronómie, čo nás veľmi baví. Takisto obidvaja riešime aj astronomický korešpondenčný seminár, čo tvorí časť našej prípravy. V minulom školskom roku sme sa umiestnili na 1. mieste.

Okrem nás sú členmi krúžku i bratia Goldovci, ktorí sa tomu venujú dlhšie a majú viac skúseností. V tomto školskom roku sa v celoštátnom kole umiestnil Dušan na 6. mieste a Richard na 9. mieste vo svojej kategórii. My s bratom sme sa umiestnili v dvadsaťjednotke najlepších v druhej kategórii, čo nás veľmi teší a zároveň motivuje.

Šimon a Matúš Tomkovci, tercia

Aj my sme hlasovali

V piatok 26. apríla 2019 sa v našej škole konalo podujatie pod názvom Najväčší Slovák – Mladá voľba. Celonárodnú anketu organizoval RTVS a prebiehala počas niekoľkých mesiacov. Jej súčasťou bolo i hlasovanie gymnazistov, ktoré sa uskutočnilo v apríli na dvanástich slovenských gymnáziách a my sme boli jedným z nich.

Tento piatok nebol pre nás, žiakov 3. ročníka a septimy, obyčajným školským piatkom, aký zažívame pravidelne. V tento deň sa totiž naše gymko pod vedením pani profesorky Mgr. Viery Krulákovej zapojilo do projektu Najväčší Slovák. Snahou a hlavným cieľom RTVS bolo cez tento projekt priblížiť stredoškolskému životu a kariéru desiatich nominovaných osobností, ktoré sa v celoslovenskej ankete umiestnili na prvých desiatich miestach, zároveň aj iniciovať diskusiu o ich živote a kontroverzných rozhodnutiach.

My – tretiaci sme sa stali v tento deň ich advokátmi. Našou úlohou bolo nájsť a naštudovať si dôležité informácie o ich živote a prínose pre nás, Slovákov. Potom nasledovala príprava obhajoby. Príbeh každej osobnosti tejto desiatky by určite stál za námet na knihu alebo aspoň na úvahu a diskusiu, ako to bolo v našom prípade.

Okrem spolužiakov a učiteľov tu bol prítomný i štáb RTVS. Moderátorského slova sa ujal Štefan Chrappa, zvaný tiež Pišta Vandal, ktorý je spisovateľ, básnik a náboženský redaktor Slovenského rozhlasu. A práve vďaka nemu to bol piatok plný smiechu a úsmevu na perách. No pre nás, obhajcov, to nebolo až také jednoduché. Museli sme reagovať na jeho kontroverzné otázky, ktoré nás niekedy zaskočili, inokedy prekvapili. Čelili sme výzve a snažili sme sa ju

zvládnuť čo najlepšie. S malou dušičkou a napätím každý čakal, na akú otázku bude musieť hľadať odpovede.

Po predstavení 10 osobností a diskusii nasledovalo hlasovanie, v ktorom si naša škola zvolila svojho víťaza. Stal sa ním Jozef Gabčík. Možno práve vďaka presvedčivému vystupovaniu jeho obhajcu Jána Havrilu z 3.A sa víťazom stal práve on.

A čo nám to dalo? Celá diskusia so Štefanom Chrappom nás prinútila o veciach rozmýšľať. Pozrieť sa na danú vec z iného uhla pohľadu. Museli sme vyjadriť svoj názor a podporiť ho argumentmi, čo nebolo vždy jednoduché. Myslí si, že práve tento projekt a diskusia, ktorú viedol, nám umožnili pestovať si kritické myslenie. Takisto sme získali mnoho nových poznatkov. (Vedeli ste napríklad, že naše mesto navštívil v roku 1935 Andrej Hlinka?) Vďaka tomuto projektu sme sa oboznámili s príbehom našich vlastných dejín. Takže určite dávam palec hore.

Terézia Lukáčová, 3.B

Večer v duchu elegancie a zábavy

Nejeden milovník tanca a zábavy si 1. 3. 2019 na Gymnázium v Lipanoch prišiel na svoje. Už tradične naša študentská spoločnosť pripravila pre všetky romantické duše - pre nástročné - valentínsky ples, ktorý sa medzi študentmi už roky teší veľkej obľube.

Zabodovali vďaka výzdobe

Nastal mnou očakávaný deň D, keď som s úsmevom na tvári podala vstupenku prváčke, ktorá vítala hostí, a tým som sa definitívne pričlenila k hosťom večera. Nahodená, nastajlovaná a s úsmevom na tvári som prekročila prah telocvične, ktorá sa v tento večer zmenila na nepoznanie. Všetky nedostatky boli esteticky zakryté červenou a bielou látkou, naaranžované stoly s bielymi obrusmi, svetielka rozmiestnené presne tak, aby dotvárali romantickú atmosféru a veľké pódium pre dídžeja Kolyho, spravili z našej telocvične príjemné miesto na strávenie nezabudnuteľného večera s priateľmi. Bolo vidieť, že tretiaci z aplikovanej ekonomie si dali na výzdobe záležať. A ich pozvanie prijalo presne 158 hostí.

Každý tanec mal svojich prívržencov

Keď si našiel každý svoje miesto (síce s polhodinovým meškaním), organizátori otvorili 21. valentínsky ples. Vzápätí pritancovali tanečníci z folklórneho súboru Sabinovčan, ktorí roztočili nielen sukne svojich partneriek, ale takisto zodvihli zo stoličiek väčšinu hostí. Róby mladých dám, ktorých farby sa odrážali od farebných svetiel reflektorov, premenili telocvičňu na dúhový koberec. Fanúšikovia modernej hudby si museli trochu počkať. Keď však z parketu podchádzali dostatočne unavení milovníci folklóru, mali sólo práve oni. Každý si tu prišiel na svoje a tanečný parket ani na chvíľu nezíval prázdnotou.

Stavili na klasiku

Rýchle striedanie tmy a svetla však mnohých (vrátane mňa) vyhnalo na chodbu.

Aj tam to však žilo, hmýrilo sa to skupinkami ľudí, ktorí si chceli zvečniť tieto chvíle v podobe selfičiek, iní čakali na otvorenie candy baru. Chodba a parket sa vyprázdnil, až keď bola ohlásená večera. Tu tretiaci opäť nesklamali a stavili na klasiku v podobe ryže, kuracích roliek a šalátu.

A víťazom sa stáva...

Po chutnej večeri nasledovala voľná zábava a po nej vyhlásenie kráľa a kráľovnej plesu. Tých sme si volili netradičným spôsobom. Každý stôl napísal jedného kandidáta a ten, ktorý získal najviac črievičiek od dievčat, vyhral. Rovnaký princíp bol aj pri voľbe kráľovnej, tu však nedostávali kandidátky črievičky, ale srdiečka. Korunku kráľa a kráľovnej plesu si odniesli Patrícia Stoláriková a Ondrej Majtner. Po vyhlásení výsledkov si

víťazi zatancovali valčík a dokonca padla aj pusa.

Osladený koniec

Vyvrcholením večera bola už tradične dražba torty. Prihadzovalo sa euro k euru, až sa jej cena vyšplhala na tridsať. Potom nasledoval belgický tanec, ktorý si zatancovali všetky krásne dámy a elegantní páni. Bol natoľko žiadaný, že sme si ho zopakovali hneď niekoľkokrát. Zábava naďalej pokračovala a keď už aj pizze boli zjedené, aj tombola skončená, pomaly sa telocvičňa vyprázdňovala a my sme domov odchádzali nabalení zážitkami a peknými chvíľami, ktoré sme prežili (čuduj sa svete) práve v škole.

Kristína Jurová, 2.A

Najväčší Slovák

Začalo to nevinným oslovením od pána profesora Sobotu a stalo sa... Ani som sa nenazdal a už som stál na pódiu a sprevádzal som vás programom o najväčšom Slovákovi – Milanovi Rastislavovi Štefánikovi. Podujatie sa konalo v priestoroch Mestskej galérie v Lipanoch pri príležitosti stého výročia úmrtia tohto velikána.

Čokoľvek by ste si mohli myslieť, toto podujatie bolo mimoriadne pestré. Od básní venovaných jeho osobe, cez vedecké prezentácie venované jeho výskumom, až po výstavu kníh. Nieкто by to možno nečakal, ale zaznela tu aj nádherná melódia La Paloma Blanca, obľúbená skladba M. R. Štefánika.

V hľadisku ste mohli zbadieť nielen učiteľov či žiakov našej školy, ale takisto občanov nášho mesta i okolitých obcí. So

záujmom sme si všetci vypočuli prednášku pána profesora Mariána Miščenčika na tému Milan Rastislav Štefánik ako astronóm. Dozvedeli sme sa mnoho o pôsobení tohto velikána doma, ale aj vo svete. Pán

profesor Jozef Sobota nám

ho predstavil ako cestovateľa a politika a náš spo-

lužiak Ján Havrila nás oboznámil s miestami vo svete, ktoré nesú jeho meno.

Vedeli ste, že je pomenovaná planéta? Záverečnou bodkou bol úryvok z listu pre jeho milovanú. Cieľom tohto podujatia bolo pripomenúť si osobnosť M. R.

Štefánika ako človeka. Som veľmi rád, že sme tomuto ge-

neráľovi venovali aspoň tých pár minút z nášho času, lebo on nášmu národu venoval celý svoj život.

Adam Mochňák, kvinta

Prezident či prezidentka?

Dňa 15. 2. 2019 sa na Gymnáziu v Lipanoch uskutočnili simulované voľby prezidenta Slovenskej republiky. K volebným urnám pristúpilo v prvom kole simulovaných volieb presne 209 voličov.

Študenti volili vo volebnej miestnosti, ktorá sa nachádzala v školskej klubovni. O priebeh volieb sa nestaral nikto iný ako pán učiteľ Laš a volebnú komisiu tvorili tri žiačky tretieho ročníka. Rovnako ako v tých „skutočných“ voľbách najviac hlasov získala pani Čaputová. Na popredných miestach sa umiestnili aj pán Šefčovič a pán Harabin.

A ako vníma voľby jedna z účastníčok?

„Ja osobne veľmi oceňujem túto príležitosť vyskúšať si to na vlastnej koži. Nás mladých to núti zamyslieť sa nad svojou vlastnou budúcnosťou, ktorú do veľkej miery ovplyvňuje smerovanie našej krajiny. Mňa to privedlo k tomu, že sa viac zaujímam o spoločenské dianie a snažím sa vytvoriť si vlastný názor na základe informácií z rôznych zdrojov.“

Vol'ky-nevol'ky Čaputová

Je neskutočné, akí dokážu byť ľudia paranoidní, ako veľmi dokážu manipulovať s informáciami a ako dokážu prekrúcať skutočnosť.

Pred niekoľkými týždňami sa Slovensko rozdelilo na niekoľko predvolebných táborov. Jedni zastávali politiku bez vlasov, ďalší politiku sociálnych balíčkov a iní zase ko-mu-nis-tic-ký come-back. Najviac ma však pobavil cirkus, ktorý sa narobil okolo už zvolenej pani Čaputovej. Ani nie tak názor skupiny, do ktorej patrí aj ja a ktorá pani Čaputovú videla len ako Andreja Kisku v sukni, ale skôr názor alebo lepšie povedané presvedčenie ľudí, ktorí sa až paranoidne báli, ako by povedal pán Harabin „genderu“.

Pre lepšie pochopenie išlo o problematiku na naše pomery až priveľmi liberálnych názorov našej budúcej prezidentky, ktorými si ani nie tak zastávala, ale skôr nebola radikálne proti myšlienkam tzv. gender ideológie. Títo ľudia videli Slovensko po jej zvolení ako prechádzku letnou záhradou po daždi - dúhovo a teplo. Aj keď v referende o ochrane rodiny by som nezaškrtol 3x nie, povedzme si na rovinu, že slovenský prezident má okrem moci „vetovať“ zákony, vrátiť ich naspäť s tým, že neskôr budú tak či tak schválené, moc povymetať pavučinky vo svojej prezidentskej kancelárii. Tým som však nechcel nič spochybniť ani nikoho uraziť, len konštatujem, že ak by chcel niekto presadiť na Slovensku „gender“, musel by byť veľmi intenzívne „podporovaný Sorosom“, presne ako všetko, čo sa bývalému pánovi premiérovi vymykalo spod kontroly.

Presne preto nezastávam ani názor tretej skupiny, ktorá vidí budúcnosť Slovenska ako jednu veľkú zmenu k lepšiemu. Aj keď je pravda, že aj malá zmena a to „zmena pohľavia“ nášho reprezentanta, je zmenou, stále máme tam hore poslušného Petra Pellegriniho. Preto nečakajme, že pani „pezinská skládka“ uskutoční na Slovensku „smerocídu“ a vytvorí raj pre liberálov.

Adam Matija, 2.A

Celoslovenský víťaz SOČ je náš spolužiak

Sebastián Petřík má 18 rokov, býva v Lipanoch a navštevuje septimu na našom gymnáziu. Tento, na prvý pohľad, obyčajný chlapec sa stal víťazom celoštátnej súťaže Stredoškolská odborná činnosť v odbore informatika. Vytvoril elektronický obchod Keksoibox, ktorý v tomto školskom roku študentská spoločnosť gyMind aj využila a spustila predaj svojich výrobkov cez tento Seb-ov produkt.

► Čo ťa viedlo k programovaniu, respektíve, čo ťa pri ňom drží?

Fúúha, ťažko povedať. Vždy sa mi páčilo tvoriť niečo nové, trávil som čas využívaním technológií a tak trochu ma začalo zaujímať, ako to funguje. Páčilo sa mi tvoriť niečo interaktívne, nie niečo, čo len stojí a čumí do steny, ale niečo, čo „žije“. Ako malý som sa naučil programovať mikropočítač Arduino a potom to už išlo samo. Na IT je krásne, že technológie idú vždy dopredu a stále je možnosť naučiť sa niečo nové, a práve to ma pri ňom aj drží.

► Chcel si sa v tejto súťaži zúčastniť sám alebo ťa podporoval niektorý z tvojich profesorov?

Aj keď je tvorba ročníkových prác na našej škole povinná, bol to práve profesor Palušek, ktorý ma posúval k tvorbe SOČky. Vďaka nemu som od začiatku vedel, že budem v septime písať SOČ a čo bude jej témou. Snažil som sa dodržať všetky stanovene normy.

► Kde si zbieral informácie a materiály na učenie počas svojej práce?

Musím priznať, že predtým som takýto projekt neprogramoval. Preto som sa počas tvorby naučil používať kvantum nových nástrojov a získal som mnoho nových skúseností. Prevažnú väčšinu informácií som získaval z rôznych anglických IT fór a dokumentácií nástrojov. Teóriu som zasa získaval z internetových článkov. Aj keď som nepoužíval odborné a certifikované zdroje, myslím si, že práve to je čaro informatiky, že bežné články od bežných ľudí sú také početné a kvalitné, že sa z nich človek môže naučiť prakticky všetko, čo o IT potrebuje vedieť.

► Aké boli tvoje prvé pocity po oznámení víťaza?

Určite som bol prekvapený, teda poriadne. Už len samostatný postup z krajšieho kola bol pre mňa veľkým úspechom a na celoštátne som šiel, aby som zistil, ako je na tom konkurencia, a hlavne, aby som spoznal nových ľudí. Vôbec som to nečakal a bol som celý večer v riadnom šoku.

► Ako funguje tvoj elektronický obchod v praxi?

Celkom jednoducho. Žiaci našej školy si môžu do aplikácie na svojom telefóne (Android aj iOS) nabiť kredit, pomocou ktorého si objedajú produkty našej študentskej spoločnosti. Študenti im následne produkty prinesú. Človek nemusí stáť v dlhom rade pred bufetom. Môj projekt je však univerzálny a môžu ho využívať aj iné spoločnosti.

► Plánuješ pokračovať vo svojom „podnikaní“, resp. plánuješ ďalšie projekty?

Momentálne si užívam vysnívanú dovolenku. Aj keď mám programovanie veľmi rád, každá práca prináša zodpovednosť a aj stres, takže teraz pokojne odychujem. Budem však rád, keď KeksoBox bude fungovať aj v ďalšej študentskej firme a určite plánujem nabráť viac vedomostí a pustiť sa do nových projektov. Uvidíme, čo budúcnosť prinesie...

► Čo plánuješ robiť po maturite?

Určite by som chcel pokračovať v štúdiu informatiky. Rozmýšľal som nad zahraničím, ale vyzerá to tak, že pôjdem na STU do Bratislavy. Mám tam aj rodinu a známych, takže asi tak. A po vysokej? Chcel by som si určite nájsť prácu v nejakej ambicióznej softvérovej firme a neskôr možno ísť aj do podnikania.

► Máš aj iné záľuby okrem programovania?

Samozrejme, veď nie som nejaký workoholik (možno trochu 😊). Veľa času trávim s kamarátmi vonku alebo s nimi hrám online hry. Mám rád filmy, hlavne tie

futuristické, sci-fi a utopické. Moja obľúbená kniha je His Dark Materials od Philipa Pullmana. Počúvam alt rock (napríklad skupinu Foals), žáner ambient, electro swing a elektronickú hudbu, ktorou sa inšpirujem aj pri tvorbe vlastnej elektronickej hudby.

► Máš svoje životné motto?

Motto asi nie, ale veľmi dôležité pre mňa je hlavne nestresovať a vedieť si pustiť veci z hlavy. Tiež sa snažím neprokrastinovať, ale veľmi mi to nejde 😊 (ale aj oddýchnuť si treba, no nie?). Tiež mám rád, keď sú veci v rovnováhe, ale zároveň, keď sa menia. A najlepšie sa mi pracuje i relaxuje pred a počas silnej búrky. 🌩️

Peter Hovanec, septima

Totálny úlet!

Jedna staročínska povest' hovorí, že keď sa narodí dieťa, na oblohe sa zažne nová hviezda. Môžeme povedať, že keď sa narodí kniha, aj na literárnom nebi zažiarí nová hviezda.

V piatok 1. marca 2019 sa pri príležitosti krstu knihy *Totálny úlet* stretli v Mestskej galérii v Lipanoch milovníci literatúry. Natália Skladaná, čerstvá absolventka nášho gymnázia, sa rozhodla, že aj ona prispeje svojou hviezdou na literárne nebo. Svoje pocity spoza školských lavíc či bláznivé zážitky zo študentského života prerozprávala v poviedkach svojej prvotiny. V nejednej z nich sa nájdu jej spolužiaci, ale i ona sama. Kniha vyjadruje aj to, aký ťažký, no zároveň bláznivý je život tínedžera. „Napísanie tejto knihy bolo veľmi náročné. Človek vidí len výsledok, no za tým výsledkom sa skrýva veľký kus práce a nemálo času,“ hovorí Natália. Autorka knihy nám prezradila aj niečo o svojich záľubách – koňoch či tandemových zoskokoch. Básničky a poviedky písala už od dvanástich a s mnohými celkom úspešne zabodovala na rôznych súťažiach.

Natália si za krstnú mamu knihy

vybrala svoju vyučujúcu slovenčiny - Mgr. Vieru Krulákovú. Páve ona ponúkla hosťom malú ochutnávku z poviedky *Záchod*, ktorá bola inšpirovaná skutočnou udalosťou.

Kniha bola pokrstená lajkami, pretože, ako spomenula Natália v jednej zo svojich poviedok: „...niektorí ľudia si myslia, že ich lajky vystrelia do vesmíru a poletia tam ako Lajka, lenže tá vo vesmíre, bohužiaľ, zhorela.“

Natáliu prišla do galérie podporiť nielen jej rodina, spolužiaci či učitelia, ale takisto ľudia, ktorí majú k literatúre blízko. Vládla tu príjemná atmosféra, hovorené slovo bolo podfarbené hudbou. Po krste knihy nasledoval prípitok s malým občerstvením a kto mal záujem, mohol si knihu zakúpiť alebo sa s Natáliou pozhovárať či odfotiť. Verte, že záujemcov nebolo málo.

Kristína Genčúrová, 1.A

Recenzia

Ladislav Grosman: Obchod na Korze – Réžia: Marián Pecko – Dramaturgia: Ivetta Škripková – Hrajú: Boris Srník, Svetlana Wittnerová, Kveta Stražanová, Igor Kasala, Slavomíra Fulínová

Divadelnú adaptáciu oskarového filmu mali diváci možnosť zhliaďnúť na divadelných doskách práve v Divadle Jonáša Záborského v Prešove. Dej sa odohráva vo východoslovenskom mestečku - v Sabinove - v roku 1942. Hlavným motívom hlavného hrdinu – Tóna Brtku - je dilema, či dokáže odporovať zlu, ktoré predstavujú protižidovské zákony a či dokáže odolať lákavej ponuke zbohatnúť (t. j.

arizovať). Pod tlakom lakomej a podlizovacej manželky Evelíny a vysokopostaveného švagra dostane arizačné doklady od galantérie židovskej vdovy pani Rozálie Lautmannovej, ktorej obchod však nijako nevynáša. Táto polohluchá starénka netuší, čo sa deje so svetom, a považuje Tóna za pomocníka v obchode a potom už aj za vlastného syna. Ten jej pomáha a od bohatých židov za to dostáva príspevky, no na verejnosti sa prezentuje ako arizátor. Všetko funguje, ako má, ale jedného dňa dostanú všetci židia p r e d v o l a n i e na transport a túto situáciu už Tóno nezvládne.

Do deja nás voviedli dve postavy (Gros a Man), ktorí sa zhostili úlohy rozprávača. Uviedli nás do obdobia, prezradili divákovi, čo si postavy myslia. Herci boli veľmi presvedčiví, hrali viacero úloh a niekedy bolo vidieť, ako sa z nich leje pot. Často sme nenachádzali rozdiely medzi Borisom Srní-

kom a Jozefom Kronerom, ktorí stvárnili hlavnú postavu, len každý v inom období. Do Brtku dokázal režisér okrem ustráchanosti vložiť i rozpoltenosť. V záverečných scénach ho štylizoval do úlohy trpiteľa. Pani Stražanová sa takisto bravúrne zhostila svojej úlohy.

Pozornosť si zaslúžili i prepracované svetelné efekty a vážne scény, ktoré boli divákovi ukázané iba v náznakoch, či už

to boli kufre, piskot vlaku, slovenský dvojkríž alebo zhasnutá sviečka v závere inscenácie.

Aj kulisy boli veľmi pôsobivé a originálne. Pozostávali hlavne zo starých cestovných kufrov, ktoré v sebe niesli veľkú symboliku. Ich počet sa znižoval úmerne k počtu židov v mestečku. Hoci druhá časť prvého dejstva miestami strácala na dynamike, druhé dejstvo bolo dokonale vygradované. Úsmevné scény sa prelínali s vážnymi a predstavenie sme sledovali so zatajeným dychom. Dych vyrážajúci bol nečakaný záver, kedy zomiera hlavný protagonista.

Toto divadelné predstavenie je i v dnešnej dobe výkričníkom a poukazuje na to, ako ďaleko to môže zísť, keď človek v sebe živí nenávisť a pocit nadradenosti voči svojmu bližnému.

Viktória Futejová, 2.A

Divadlo Jonáša Záborského v Prešove											
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Stavov	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Sabinov	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
...
dramatizácia: Sorvátňová											režia: Pecko

gyMind

3. septembra 2018 pre 25 vyvolených žiakov Gymnázia v Lipanoch získal tento školský rok prívlastok výnimočný. Prostredníctvom predmetu aplikovaná ekonomia sa mohli stať skutočnými podnikateľmi a zriadiť si vlastnú firmu. Táto firma mala jasný cieľ: prísť s novými nápadiami a spríjemniť stereotypný školský rok. Po vytvorení podnikateľského plánu, predaji akcií a následnom úvodnom valnom zhromaždení sa študentská spoločnosť gyMind mohla pustiť do naplňovania vytýčených cieľov.

Naša firma si hneď na úvod určila tri oblasti, v ktorých chceme rozvíjať svoje aktivity: IT, ekológia a dobrovoľníctvo. Podľa vzoru predchádzajúcich firiem zaradila do svojho plánu „bagetové štvrtky“, a tak sa každý štvrtok od skorého rána klubovňa menila na výrobnú linku a 7 študentov na usilovných zamestnancov, aby pripravili 120 bagiet pre svojich spolužiakov. Druhým produktom, ktorým spoločnosť sýtala prázdne žalúdky študentov, boli utorkové toasty, ktoré sa tešili veľkej obľube. Ani tento rok študentská spoločnosť nezabudla na svojich spolužiakov a v druhej budove im zriadila prenosný bufet, ktorý bol často záchranou pre zábudlivcov. Ďalšou, no zďaleka nie posled-

nou novinkou boli ovocné poháre, ktoré firma gyMind ponúkala každý piatok. S príchodom zimy sa na program dňa dostali pondelkové bylinkové čaje.

Na uľahčenie a urýchlenie predaja všetkých týchto produktov vyvinul viceprezident marketingu Sebastián Petřík aplikáciu KeksoBox. S touto aplikáciou sa naša študentská spoločnosť predstavila i na veľtrhu firiem v Bratislave.

Valentínsky ples bol skutočným otestovaním našich schopností pracovať v tíme či reagovať na nepredvídateľné situácie.

Firma gyMind však nezabúdala ani na ľudí, ktorí najviac potrebujú pomoc. V poobedňajších hodinách sme navštevovali školu pre deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a spríjemňovali im ich popoludnia. Naša študentská spoločnosť sa takisto zapojila do zbierok Deň narcisov a Deň nezábudiek a nezabudla ani na rodiny v núdzi, ktorým prispela pred Vianocami finančným darom vo výške 100 eur.

V máji 2019 študentská spoločnosť ukončila svoje pôsobenie na škole a nastavila latku pre nasledujúce spoločnosti veľmi vysoko.

Jozef Kušnír, 3.A

Maturitné (ne)radovánky

Utorok 12. 3. 2019

07:03 ... „už mám toho akurát dost!“ Moje ruky nemajú dostatok síl načiahnúť sa za budíkom. Oči zlepené ako s lepiacou páskou. Mojou hlavou víri množstvo myšlienok, ktoré mi práve dnes nedopriali dostatočný spánok, dobiedzavé otázniky mi nedali spať. Nemala som byť práve dnes svieža ako ranné vtáča? Nestihla som sa ani spamätať a môj mobil opäť zvoní. Na obrazovke sa mihne fotka mojej mamy. „No, super, tá mi naloží!“ povzdychnem si v duchu.

07:15 Po veľmi stručnom telefonáte mojej mamy sa konečne dvíham z postele. Pravou či ľavou? „Ako to má vlastne byť?“ blyсне mi hlavou. „Hlavne nie zadkom!“ ozve sa hlboký hlas, ktorý nedokáže udržať smiech. To je môj otec. „Urobil som ti tie najlepšie raňajky na svete. Bež do kuchyne!“

07:30 Asi pri piatom súste si uvedomím, že tie raňajky mi vôbec nechutia. Možno boli niekedy mojimi obľúbenými, ale dnes je všetko inak. Dnes je všetko naopak. Otec, ktorý ako prvý vyráža skoro ráno do práce, je doma. Moja tradične dobrá ranná nálada je fuč. A v mojom žalúdku pripomínajúcim more sa hromadí poriadna dávka stresu.

07:42 To sa môže stať len mne! Pri obliekaní si mojich jediných sviatočných nohavíc nastane veľký problém. No dobre! Presnejšie diera. „Ako to, že som tak pribrala?“ premýšľam nahlas. Prečo mi to robíte práve dnes?! Jediný deň, keď vás naozaj potrebujem!

07:50 Hrabem sa v maminom šatníku. Chytá ma panika. Musí tu niečo mať! Našla som však len jedny belasé šaty, v ktorých sa ako rodená severanka doslova utopím. Ale nič iné mi neostáva. Ak chcem zmaturovať ešte v tomto školskom roku, beriem, čo mi skriňa ponúka. Snáď to vykrýjem doplnkami.

08:30 Unavená sa dívam z okna autobusu, na ktorý som len tak-tak dobehla. Každý si obzerá zelenú ozdobu mojich šiat a podivne sa usmieva. Je to čudný pocit. Cítim niečo ako balvan uprostred mojej hrude. Počas cesty môj mobil zaplavujú správy, v ktorých mi široké spektrum ľudí drží prsty a verí, že to zvládnem. Nič iné mi nezostáva. Už iba veriť, že to dám.

09:02 Zadychčaná otváram odrazu nepochopiteľne ťažké dvere, za ktorými ma s veľikánskym úsmevom zdraví nás školník. Ach, tak rada by som bola na jeho mieste... Aspoň by som nemusela nosiť tie neznesiteľne nepohodlné ihličky.

09:16 Za dverami tej nesympatickej T5 ma čaká už pripravené miesto s hárkom čistého papiera na lavici. A je to tu! Prišla tá obávaná chvíľa, ktorá práve teraz získala reálne kontúry - písomná maturita. Na tvárach mojich spolužiakov sa zračí napätia, očakávanie, u niekoho malá dávka strachu, obavy, či nesklamú seba alebo ostatných. Čakáme ako na popravu.

09:30 „Ja odpadnem!“ V rukách nesie hľbu papierov a na tvári veľký úsmev. Naša najlepšia kamoška z celého učiteľského zboru. Svetlý maják na rozbúrenom mori. Musím konštatovať, že s dozorom sme to vyhrali!!!

Záhrada, ako sme ju nepoznali

Záhrada, ktorá učí. Dá sa to?

Vďaka projektu *Záhrada, ktorá učí*, do ktorého je naša škola zapojená, sme sa ako členky Zelenej školy mali možnosť zúčastniť sa na vzdelávacom kurze. Spolu s koordinátorkami našej Zelenej školy - pani učiteľkou Gabrielou Lazoríkovou a pani učiteľkou Zuzanou Heredošovou a s ďalšími žiakmi a učiteľmi zo 4 pilotných škôl nás bolo 20 účastníkov. Kurz prebiehal v malej a v prírode ukrytej dedinke menom Zaježová. Už na prvý pohľad nás zaujalo miesto, kde sme boli ubytovaní. Bol to prerobený videcky dom postavený z prírodných a pôvodných materiálov, ako sú slama, hlina či kameň. Zároveň bol ladený moderne a drevené súčasti nábytku či dvere pôsobili štýlovo. Možno v kontraste, ale v súlade s myšlienkou boli na streche fotovoltické články — solárne panely. Kosmetika, ktorú sme používali, bola šetrná voči baktériám v koreňovej čističke.

1. deň - zoznamovací večer

Predstavovali sme sa netradične.

Mali sme si napísať menovku a pridať aj prídavne meno, ktoré nás vystihuje a zároveň začína na prvé písmeno nášho mena. Takto sme sa o lvane, našej vedúcej, dozvedeli, že je inšpiratívna, čo sa ozaj potvrdzovalo. Po zahrievacom kole aktivít sme s malou dušičkou odchádzali na večeru. Mala nás tam čakať výlučne vegetariánska strava. Naše obavy však boli zbytočné. Dukátové buchtičky, sójový guláš a celozrnný chlieb s chrumkavou kôrkou nás dostávali počas celého pobytu.

2. deň - questy a iné aktivity

Druhý deň sa niesol v tvorivom duchu. Sympatická inštruktorka Katka z Česka nám prezradila, čo sú to questy. V našom slovníku sú to hľadačky alebo pátračky. Je to cesta po stanovištiach, na ktorých sa prostredníctvom riešenia vo veršoch zadaných úloh posúvame až k pokladu. Učili sme sa, ako sa taký quest dá vytvoriť, a nakoniec sme jeden taký mali za úlohu vymyslieť aj my. Rozdelili sme sa do skupín a hor sa tvoriť quest do záhrady! O husto nabitý prog-

ram plný inšpirácií bolo postarané až do neskorého večera.

3. deň - PlantNet - ste pripravení?

Program sa po vyčerpávajúcom druhom dni zďaleka nekončil. Najprv nám Ivana predstavila PlantNet – aplikáciu, pomocou ktorej môžeme určiť rastlinné druhy pomocou ich fotografie, konkrétne podľa ich stonky, listu, kvetu alebo kôry. Samozrejme, že sme si hneď v zaježovskej záhrade overili, ako to funguje. Hodnotenie kurzu a záverečné aktivity prebiehali vďaka hrejivému slnku už len v záhrade. Prekvapivo milá bola záverečná aktivita s názvom Plášť Supermana. Každý mal na chrbte prilepený A3 papier, ktorý predstavoval plášť a navzájom sme si naň písali, ako vidíme ostatných svojimi očami. Tento zrolovaný odkaz si každý mal otvoriť až doma.

Túlavý autobus v našej záhrade

Po návrate sme inšpirácie, ktoré sme načerpali v Zaježovej, aplikovali aj v našej záhrade, ktorá učí. Na trase Poprad - Vrbov - Lipany - Košice - Poprad sa konalo jedno-

dňové turné pod názvom Túlavý autobus, ktoré organizuje CEEV Živica v rámci projektu Záhrada, ktorá učí. Jedna zo zastávok bola i u nás. 17. mája 2019 nás navštívilo 40 učiteľov z celého Slovenska. Pomocou zaujímavej aktivity - questu (hľadačky) sa hostia postupne prechádzali k starým odrodám stromov, krom, záhonom (skalkový, bylinkový, vyvýšený), kompostovisku, pocitovému chodníku, k lipe, aj k logu školy. Sprevádzali sme ich veršovaným sprievodným slovom na jednotlivých stanovištiach. Vďaka splneným úlohám na tejto ceste vyriešili rébus a získali poklad, ktorým bola obálka v tvare srdca a zároveň listu lipy. V nej bol urytý medovkový čaj z nášho bylinkového záhona. Hostia sa v druhej časti programu učili matematiku (obsah, objem, osová súmernosť) priamo na záhradných prvkoch. Záhrada plná zelene bola očarujúca nielen vďaka zodpovednej príprave učiteľov a žiakov, ale aj vďaka skvelému počasiu.

Veronika Mišenková, kvarta
Slávka Skladaná, 3.B

Na potulkách so Sobotom

16. marca 2019 sa konal tradičný marcový výstup k chate pri Zelenom plese vo Vysokých Tatrách. K turistom sa pridali aj žiaci z gymnázia v Lipanoch. Nadchlo to hlavne prvákov, ktorí sú v týchto akciách nováčikovia.

Túru sme začali pri doline Kežmarskej Bielej vody asi o 9.00 hod. Výstup sa niesol v príjemnej priateľskej atmosfére. Počasie bolo pravé tatranské a hoci v našich končinách už panovala jar, v Tatrách nás privítala čerstvá vrstva snehu a mráz. Počas výstupu počasie veru nebolo najpríjemnejšie, túru sprevádzal silný vietor so snehovými vírmi. No my sme sa riadili podľa hesla „Neexistuje zlé počasie, len zle oblečený turista“ a náročnú túru sme zvládli.

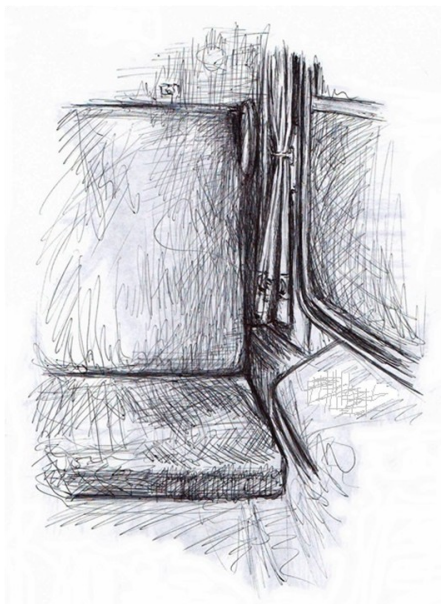
Zelené pleso nás privítalo zahalené v hmle a pod vrstvou snehu a ľadu, no my sme si vychutnali pohľad na mohutnú stenu Malého Kežmarského štítu (900m), štíhlu

Jastrabiu vežu, neďaleké zadné Meďodoly či oproti ležiace Sedlo pod Svišťovkou. Jednoducho krásne Belianske Tatry nás opäť uchvátili svojou veľkoleposťou. Počasie sa cestou späť umúdrilo a tatranská krajina pripomínala rozprávkovú idylku.

Asi po dvojhodinovej túre sme si na chate dostatočne oddýchlí a načerpali sily na zostup dole. Ťažšie zranenia sa nám vyhli a domov sme si odniesli príjemný pocit z vydareného podujatia. Už teraz sa tešíme na ďalšiu sobotu s pánom profesorom Sobotom. 😊

Marianna Ščerbová, 1.A

Vlastná tvorba

Hrdinovia sa nerodia iba v boji

MUDr. Ascher Neuwirth

bol lekár židovského pôvodu, ktorý sa narodil a žil v obci Ľubotín. Počas vojny ošetroval ranených partizánov. Nepovolné ošetrovanie a lekárska pomoc podaná v tom čase nepriateľom štátu lekára stála život. Bol zatknutý a odvečený do koncentračného tábora. Pobyť v Osvienčime mu natoľko podlomil zdravie, že po prepustení cestou domov vo vlaku zomrel. Táto skutočná udalosť bola inšpiráciou k napísaniu tohto príbehu.

Na stanici zaškrípali kolesá vlaku. Nastúpil som do vozňa a hľadal si miesto na sedenie. Zrak mi padol na muža. Zhrbene sedel pri okne, ako keby sa chcel ukryť v sedadle. Oproti nemu bolo voľné miesto.

„Prepáčte, je toto miesto voľné?“ opýtal som sa a nečakajúc na odpoveď som sa zložil na sedadlo.

„Áno, voľné,“ zaznela odpoveď starého pána. Až keď som si sadol a zahľadel sa na človeka pred sebou, zistil som, že vôbec nie je až taký starý. Pohľady sa nám na chvíľu stretli. Och, koľko bolesti sa zráčilo v jeho pohľade...

„Som študent, vraciam sa na chvíľu domov.“

Muž zdvihol oči, zahľadel sa na mňa, ale neodpovedal.

„Študujem medicínu,“ pokračoval som dúfajúc, že sa muž chytí rozhovoru.

„Aj ja som lekár. Bol som lekár. Teraz už nie som nič, už som len žid.“

„Žid?“ prekvapene som zdvihol obočie.

Muž vyhrnul rukáv a ukázal mi svoje predlaktie. Všetko mi bolo jasné.

„Narodil som sa v Ľubotíne“, po chvíli začal muž rozprávať tichým hlasom.

Prežil som tam celý život. Tam som doma, iný domov nemám. Aj teraz sa tam vraciam. Neviem, čo bude, viem len, že už nič nebude také, aké bolo predtým. Osvienčim bol pre mňa tvrdým trestom. Ale za čo? Za to, že som dodržiaval, čo mi bolo sväté?

Bola chladná noc. Fúkal mrazivý vietor, ktorý sa opieral do okeníc môjho domu. Pozrel som sa cez okno. Videl som tam muža. Nervózne prešľapoval z nohy na nohu a fajčil. Dym z jeho cigarety sa strácal v tme. Až keď zaklopal na moje dvere, zistil som, kto to je. Bol to chlapec od susedov. Dlho som ho nevidel. Povrávalo sa, že sa pridá k partizánom. Naliehavo ma prosil o pomoc. Pri prestrelke mu Nemci postrelili kamaráta. Pre mňa nič neobvyklé. Vždy keď som vykročil do tmy, strach mi zvieral hrdlo a srdce mi bilo ako zvon. Ale bol som lekár. Nezaujímalo ma, či ošetrujem partizána alebo chlapca z dediny, bohatého či chudobného, žida či katolíka. V každom som videl ľudskú bytosť. Aj v tú noc, keď som vykročil do mrazivej tmy a rozum mi vravel nechod' a svedomie kričalo musíš, som sa ponáhlal zachraňovať nie partizána, ale mladého chlapca, ktorý mal viac odvahy ako rozumu.

A predsa tá noc bola iná. Mala oči Judáša.

Keď mi prisluhovači moci zaklopalo na dvere, vôbec som nebol prekvapený. Vedel som, že sa to raz stane. V podvedomí som to priam očakával.

Odsúdili ma expresne rýchlo. Nikoho nezaujímalo, že som lekár. Každého zaujímalo iba to, že som žid pomáhajúci žilvom a nepriateľom tohto štátu. Nemal som nárok na obhajobu. A načo sa obhajovať, keď všetko bolo jasné.

Hrôza, ktorú som zažil v Osvienčime sa nedá opísať. Vryla sa mi hlboko pod kožu. Jej špinu a pach už nikdy zo seba nezmyjem. Tri mesiace som čakal na smrť ako dobytok na porážku. Každý večer som zrekapituloval svoj život a každé ráno si povedal, tak možno dnes. A teraz sa veziem vo vlaku. Idem domov. Vraj ma tam potrebujú. Starosta si vyžiadal môj návrat. Úrady povolili. Ale ja som už tak veľmi unavený. Unavený z ľudí, zo života, medicíny, unavený zo všetkého. Ako sa mám vrátiť domov? Ako tam mám žiť? Z plného hrdla sa mi chce kričať: „Za čo tá zrada, za čo!?“

Nastalo ticho, výrečné ticho. V oku doktora Aschera Neuwirtha sa zaleskla slza, oprel hlavu o studené okno vlaku, privrel viečka a započúval sa do pravidelného rytmu kolies.

Ticho som ho sledoval uvedomujúc si, že hrdinovia sa nerodia iba na bojisku.

Nad Ľubotínom sa sťahovali ťažké mračná. Priniesli nielen správu o smrti doktora Neuwirtha, ale aj prvý sneh.

Biele páperie nevinne poletovalo nad dedinou. Padalo na zem a zakrývalo jesenné lístie – svedka onej doby, stáby chcelo pred svetom ukryť všetky spomienky.

nainštalujte si

KEKSOBOX

GYMind

Ako to funguje ?

1. zaregistrujeme ťa a nabijeme ti kredit (každú **stredu** na **veľkej prestávke** vo vestibule)
2. objednáš si niečo z našej ponuky najneskôr do 9:20
3. cez najbližšiu veľkú prestávku ti to donesieme a ty nám objednávku **telefónom potvrdíš**

